

Jaume C. Pons

«La vida només es pot entendre com un banquet etern i una orgia infinita»

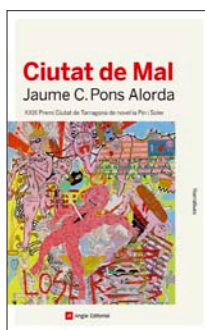
Jaume C. Pons Alorda ha guanyat el XXIX Premi Ciutat de Tarragona de novel·la Pin i Soler amb 'Ciutat de mal', un llibre marca de la casa. Fragmentari i ben travat, grotesc i esperpèntic, eufòric i multireferencial, és ple de detalls que fan que el lector rigui, pregunti i reflexioni. "Escriure és la salvació", diu, apassionadament, en una novel·la tan real com ho són les grans ficcions.

En contra del què pugui semblar, el llibre és una defensa de la ficció per davant de tot, en col·lisió amb l'autoficció.

—Hi combino tots els gèneres: hi ha molt de lirisme, hi ha poesia, teatre, narració i també es podria entendre com un assaig sobre què considero que és l'escriptura. M'atreveria a dir que és, més que un atac, una paròdia de l'autoficció. El llibre és una defensa de la creació. Al final, sembla que només es pugui fer novel·la a partir d'un jo, i crec que no, rotundament. Què hi ha més lliure que el jo creador que escriu amb llibertat sense haver-ho de fer sobre la seva pròpia vida?

—**En certa manera, el llibre anticipa tot l'avenç implacable i autoritari de les fake news.**

—Ningú m'identificaria a mi com un autor social i polític, però *Ciutat de mal* és una novel·la política, que parla de la nostra realitat més immediata de manera simbòlica: hi apareix la dictadura, la neocensura, la repressió de drets fonamentals. Sembla una obra de ciència-ficció i fantasia, però és hiperrealista també en això, perquè mostra el nostre dia a dia, la manera com l'Estat espanyol ens està intentant destruir a través d'una brutalitat franquista, patètica i terrible.

Ciutat de mal
JAUME C. PONS

Angle Editorial
Barcelona, 2019
272 pàgines

—**L'obra té tres línies argumentals (l'Escriptor, la Geperudeta, cap del servei de la mansió dels Fulka, i la noia embarassada que fugí) que al final coincideixen, escrites en tres persones, el Jo, Tu i Ella.**

—La manera d'estructurar la trama és una referència a Antoni Munné-Jordà i la gran novel·la *Dins el riu entre els joncs*. És un tribut i, alhora, m'ajudava a separar les trames i fer-les reconeixedores. Quan vaig fer la primera versió, no sabia com acabaria, però el final es va anar imposant. El pinyol primordial és la Geperudeta, un personatge totalment inventat però molt proper a la meua manera de viure, i després vaig fer l'embarassada i, per últim, l'Escriptor.

—**La novel·la té capítols curts, amb finals que deixen estabornit i fan venir saliva vera per continuar llegint.**

—Al final de cada capítol hi ha combustible, cert. Aquest és un mètode que hem heretat de les sèries. Vull fer capítols que facin llegiguera, que t'enganxin, intensos, amb poques frases subordinades, tot molt directe, pam-pam-pam!, i després que cada escena tingui un inici, nus i desenllaç, amb un final que et faci voler-ne saber més, del personatge.

—El llenguatge també crida l'atenció, a banda de la història.

—Per a mi, la vida només es pot entendre com un banquet etern i una orgia infinita. Això s'ha de reflectir a partir del gaudi, de la celebració i a partir d'un llenguatge eufòric. *Ciutat de mal* no deixa de ser aquesta exaltació feta carn i paper, una constatació més del que he anat fent durant la meua obra.

—“Per mi escriure és una salvació”, diu l'Escriptor, pràcticament a l'inici.

—És així: la literatura salva vides. Com a mínim, ha salvat la meua vida. Quan dius això, hi ha persones que pensen que és una frase estúpida, d'autoajuda, patètica i lamentable. Però jo, quan no podia sortir de casa meua perquè em pegaven i em tiraven pedres, vaig construir un castell. Allà m'hi vaig refugiar mirant pel·lícules, llegint i escrivint. Sense la literatura, hauria acabat a Projecte Home!

—“Jo hi vaig perquè la vida ha d'inundar l'escriptura. Perquè la vida ha d'engendrar més vida”.

—És una defensa de l'escriptura. Encara que la literatura catalana mori i ens

prohibeixin escriure i publicar, la llibertat —com deia Màrius Sampere— serà agafar un llapis i un paper, i escriure el que vulguis. Tants segles de repressió contra Catalunya han demostrat que el poble català és resistent, potent i de futur.

—Parlant d'escriptura, el llibre té un monòleg força espectacular, un alliberament total de l'Escriptor.

—Per a mi, és un dels grans moments, una de les coses que més he gaudit escrivint. En tota gran pel·lícula o llibre, hi ha un moment sublim d'apoteosi shakespeariana, on el personatge es despulla de manera salvatge. Això havia de representar l'epifania emocional de l'Escriptor. De fet, ara faré un espòiler: l'Escriptor és una persona que pensa molt, que està tancat en ell mateix, la literatura li ha estat gàbia. I el monòleg és el primer moment en què surt de la seva gàbia i pot parlar i fer que la gent l'escolti. És un moment de superació, on es veu la maduració del personatge, amb capacitat per la glòria infinita i, també, pel patetisme més exacerbant. És el seu moment de confessió, celebració i compliment.

—“Tenim un nom i aquest és Precarietat”. *Ciutat de mal* és allò que creu Pons Alorda que hauria de ser la literatura? Què li manca a les lletres catalanes?

—Ens falta l'atreviment, l'entusiasme i l'avantguardisme de la Generació dels 70, un moment que per a mi va ser gloriós, de llibertat, multidisciplinari. Estaven en un moment de llibertats maltractades i dictadura —com nosaltres ara, de fet—, estaven en un moment d'eclosió —també com ara, amb les editorials independents—, i hi havia efusivitat, molts registres i moltes veus. La literatura catalana és molt rica i poderosa, però té un problema: no s'ho acaba de creure del tot. Jo vaig escriure *Ciutat de mal* pensant que mai seria publicada i que no guanyaria cap premi. Haver guanyat el Pin i Soler és un privilegi, un honor i una xamba. Però hauríem d'escriure d'aquesta manera, fent sempre el llibre que voldríem llegir. On hi ha rebel·lió, encara hi ha esperança.